

Zaaknummer: 1372657

Openbaar

Portefeuillehouder: R.S. van Meygaarden**Team:** BV-Bestuurlijke Ondersteuning Integrale Veiligheid

Onderwerp

Overeenkomst beheer en onderhoud brandkranen

Samenvatting

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de fysieke ruimte rond de brandkranen en voor de vindbaarheid en bereikbaarheid van de brandkraan. Dit wordt de 'droge controle' genoemd. Brabant Water is verantwoordelijk voor de werking van de brandkranen en is de enige partij die daar beheer en onderhoud op mag doen. Het onderhoud aan de brandkraan zelf wordt de 'natte controle' genoemd.

Het voorstel is om vanaf 2025 in te zetten op een uniform controleregime voor het onderhoud en beheer van brandkranen, waarbij zowel de 'natte' als 'droge' controles door Brabant Water worden uitgevoerd. Een gedegen onderhoudsregime zorgt voor een betrouwbare bluswatervoorziening via brandkranen.

Voor de frequentie in dit regime wordt voorgesteld elke twee jaar een "droge controle" (o.a. schouw op bereikbaarheid en zichtbaarheid) uit te voeren en één keer per 8 jaar ook een "complete controle", tegen een jaarlijks tarief per brandkraan van € 22,24 (exclusief compensabele btw, prijspeil 2025). Brabant Water evalueert na twee en vier jaar de controlefrequentie en stelt deze bij als de resultaten daar aanleiding toe geven. Dit onderhoudsregime is tot stand gekomen op basis van landelijke richtlijnen, praktijkervaringen bij andere drinkwaterbedrijven en het streven naar zo laag mogelijke maatschappelijke kosten voor gemeenten. Tot nu toe zat het budget hiervoor bij de Veiligheidsregio, maar dit wordt vanwege de gemeentelijke zorgplicht overgedragen naar de gemeenten.

Voorstel college

1. Het reguliere onderhoud (controles) brandkranen door Brabant Water te laten uitvoeren en hiertoe met Brabant Water een overeenkomst te sluiten.
2. De structurele financiële gevolgen te verwerken in onze begroting vanaf 2026 nadat de begroting 2026 van de VRBN hierop is aangepast.

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) adviseert het college van burgemeester en wethouders om voor het reguliere onderhoud (controles) brandkranen een standaard overeenkomst aan te gaan met Brabant Water conform het regionale model. Daartoe is besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 28 november 2024.

Voldoende bluswater is een randvoorwaarde voor een effectieve en efficiënte incidentbestrijding door de brandweer. Naar aanleiding van een brand in de Urbanuskerk in Amstelveen heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) aanbevelingen gedaan rondom het thema bluswater. Tijdens deze brand was de bluswatervoorziening namelijk niet op orde. De inspectie concludeerde dat er meer sturing en regie nodig is op controle en onderhoud van de bluswatervoorziening. Onder andere adviseert de inspectie dat betrokken partijen – gemeenten, waterleidingbedrijf en veiligheidsregio – afspraken moeten maken om dit te verbeteren.

In Brabant-Noord zijn er circa 21.800 brandkranen. Bluswatervoorziening is een verantwoordelijkheid van gemeenten, waarbij ten tijde van de regionalisering de keuze is gemaakt om deze taak en het budget te beleggen bij de veiligheidsregio. Duidelijke afspraken over de invulling en reikwijdte van de taak zijn toen niet gemaakt. VRBN ontvangt in de huidige situatie via de inwonerbijdrage een te hoog budget van gemeenten voor het betalen van de vergoeding aan Brabant Water voor de brandkranenhuur. Deze bijdrage wordt met de overeenkomst verlaagd. Daarnaast worden brandkranen met deze overeenkomst periodiek onderhouden.

Beoogd resultaat

Het doel is om een goede en betrouwbare bluswatervoorziening te realiseren tegen zo laag mogelijk maatschappelijke kosten. Dit betekent dat er voldoende sturing en regie is op brandkranen en de afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst. Met dit besluit zorgt de gemeente Boxtel, evenals de andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord voor een heldere en eenduidige wijze van beheer en onderhoud van de brandkranen. Daarmee geeft de gemeente Boxtel invulling aan haar verantwoordelijkheid voor een goed functionerende bluswatervoorziening.

Argumenten

1.1 Systematische controle

Er zijn ca 960 brandkranen in de gemeente Boxtel. De brandkranen worden nu niet systematisch gecontroleerd en hersteld op bereikbaarheid, beschikbaarheid en werkbaarheid. De overeenkomst van Brabant Water bevat de onderdelen die nodig zijn om voor zowel het beheer als het onderhoud van brandkranen in de gemeente goed in control te komen, zoals ook de inspectie J&V dat voorstelt in hun aanbevelingen.

1.2 De controle wordt effectiever en efficiënter

De uitvoering van brandkranencontrole door Brabant Water, die wordt voorgesteld in hun hele werkgebied, is effectiever en efficiënter dan dat gemeenten of Veiligheidsregio dat individueel kunnen regelen. Daarnaast geeft dit voor Brabant Water meer waarborgen voor behoud van de kwaliteit van drinkwater.

1.3 Brandkranen zijn snel weer op het gewenste kwaliteitsniveau

Het is prettig dat alle brandkranen binnen twee jaar zijn geschouwd en gecontroleerd, zodat er binnen afzienbare tijd een beeld is van de staat van brandkranen in de gemeente en eventuele gebreken verholpen kunnen worden.

2.1 De gemeente gaat er financieel op vooruit en wordt ontzorgd

Gemeenten ontvangen met het besluit van het Algemeen Bestuur van VRBN een bedrag voor bluswater dat groter is dan de jaarlijkse factuur van Brabant Water. Hierdoor ontstaat er ruimte om eventueel incidenteel meerwerk aan beheer in de openbare ruimte op te vangen. Vanwege de uitvoering door Brabant Water wordt er maximale ontzorging voor de gemeente op het beheer en onderhoud van de brandkranen gerealiseerd.

Kanttelingen

1.1 *Het achterstallige onderhoud leidt mogelijk tot meerwerk in de beginjaren*

Het beter oppakken van beheer en onderhoud van brandkranen vraagt om een inhaalslag en mogelijk meerwerk indien geconstateerd wordt dat er zaken in de buitenruimte hersteld moeten worden. Dit leidt in de beginjaren waarschijnlijk tot meerwerk dat op voorhand moeilijk te kwantificeren is. Tegelijkertijd is het op orde brengen van het beheer en onderhoud van brandkranen noodzakelijk om voornoemde risico's te mitigeren. Binnen het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio is de afspraak gemaakt dat als er voor gemeenten extreme uitschieters in onderhoud zijn, hiervoor een eenmalige compensatiebijdrage gegeven kan worden vanuit VRBN. Afweging hierover vindt in dat geval plaats binnen de reguliere planning- en controlcyclus van VRBN.

1.2 *Aansprakelijkheid voor de gemeente*

Brabant Water stelt de brandkranen als extra dienst ter beschikking aan de gemeente. Brabant Water heeft de wettelijke taak om zorg te dragen voor de levering van deugdelijk drinkwater. Het beschikbaar stellen van brandkranen is geen wettelijke verplichting voor Brabant Water. Wat hierbij niet past is het aanvaarden van het risico op aansprakelijkheid voor het geval er schade ontstaat door het niet beschikbaar zijn van bluswater op enig moment. Brabant Water vindt het belangrijk om aansprakelijk zoveel mogelijk uit te sluiten. Zij kan immers niet garanderen dat er op elk moment van de dag, op elke locatie in haar voorzieningsgebied (voldoende) bluswater voor handen is. Het is voor Brabant Water belangrijk dat de gemeente haar tevens vrijwaart voor eventuele schadeclaims van derden, al heeft Brabant Water de indruk dat ook de gemeenten niet of nauwelijks aansprakelijkstellingen ontvangen voor schade die kan ontstaan bij onvoldoende beschikbaarheid van bluswater. De aansprakelijkheid bij deze overeenkomst ligt bij de gemeente.

Financiën

Met het vormen van de Veiligheidsregio hebben gemeenten budget overgedragen aan VRBN voor de huur van brandkranen. Zodoende ontvangt VRBN in de huidige situatie jaarlijks 11 facturen vanuit Brabant Water (één voor iedere gemeente). Het Algemeen Bestuur van VRBN heeft besloten dit budget vanaf 2026 over te dragen naar de 11 gemeenten. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage aan VRBN. Voor 2025 voorziet VRBN nog in de betaling via de huidige financiële stromen, waarmee 2025 een overgangsjaar is richting de definitieve financiële inrichting in 2026.

Vanaf 2026 zal Brabant Water direct aan de gemeente Boxtel factureren. Voor Boxtel betekent dit dat vanaf 2026 de bijdrage aan de VRBN met ongeveer € 41.400 wordt verlaagd (afhankelijk van inwoneraantal en indexering).

Brabant Water is wettelijk verplicht om gemeenten een kostendekkende vergoeding in rekening te brengen voor beheer en onderhoud aan brandkranen. Brabant Water kan de werkzaamheden voor de gemeente aanbieden tegen een kostendekkend tarief van € 22,24 (exclusief btw, prijspeil 2025) per brandkraan per jaar. De factuur voor brandkranenhuur vanuit Brabant Water bedraagt in 2026 naar verwachting € 22.200. Dat betekent dat een bedrag van € 19.200 overblijft voor andere doelen.

De VRBN zal deze aanpassing meenemen in hun begroting 2026. Nadat deze begroting beschikbaar is verwerken wij de structurele financiële gevolgen in onze begroting vanaf 2026.

Uitvoering

Na besluitvorming stelt het college van burgemeester en wethouders het Algemeen Bestuur van VRBN in kennis over de genomen besluiten. VRBN informeert Brabant Water over de genomen besluiten. Vervolgens neemt Brabant Water via de ambtelijke lijn contact op over het vervolg en de uitwerking van praktische zaken.

Communicatie

Er zal niet actief worden gecommuniceerd over dit voorstel. Het is mogelijk dat de pers er vragen over gaat stellen tijdens het reguliere, wekelijkse persgesprek.

Bijlagen

Bijlage 1: Bluswaterovereenkomst Bboxtel (niet openbaar)

Bijlage 2: Financiële tabellen